

Focus op werkbaar werk

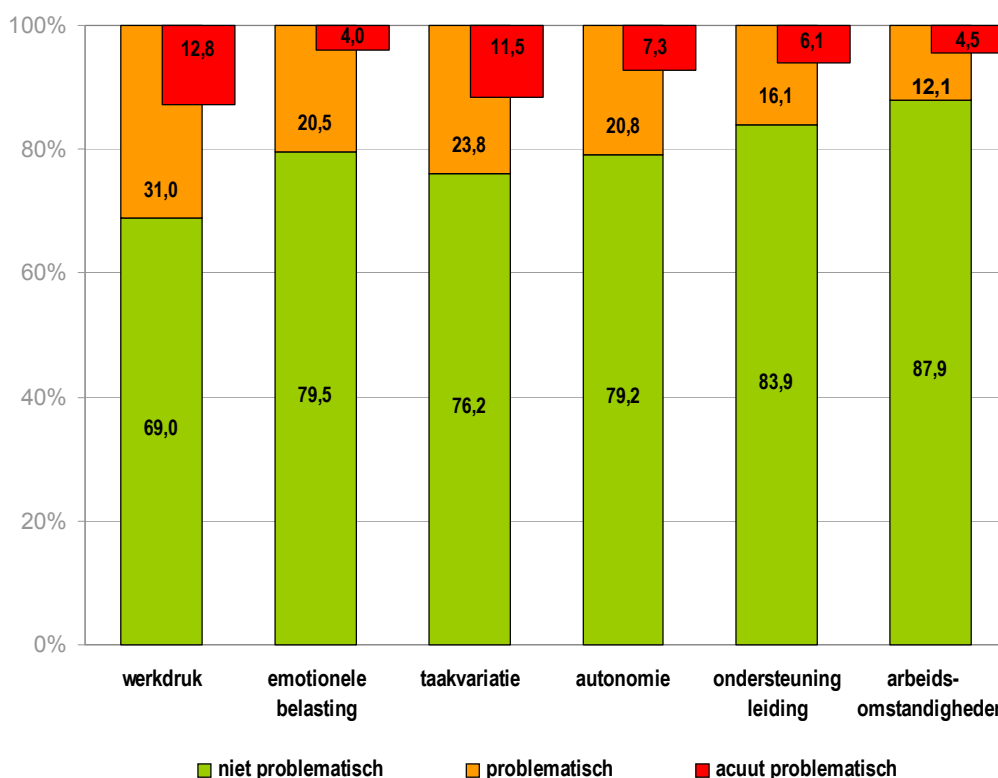
Oktober 2004

Werkbaarheidsrisico's in kaart gebracht

Werkdruk grootste knelpunt voor kwaliteit van de arbeid

Bijna de helft (47,7%) van de Vlaamse werknemers wordt met één of meerdere werkbaarheidsproblemen geconfronteerd (zie focus 1). Om zicht te krijgen op de achtergronden en oorzaken van die problemen peilt de werkbaarheidsmonitor ook naar de kwaliteit van de arbeidssituatie. Voor zes risico-kenmerken werd berekend welk aandeel van de werknemers zich al dan niet in een problematische of zelfs acuut problematische situatie bevindt.

Figuur 1 Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 (% van werknemers)

De werkdruk of de arbeidsbelasting die gekoppeld is aan het werkvolume, tempo en deadlines is duidelijk het omvangrijkste probleem. Voor bijna één derde (31%) van de werknemers is de situatie problematisch, voor meer dan 1 op 10 (12,8%) zelfs acuut problematisch.

Opvallend is ook het groot aandeel van de werknemers die in hun job emotioneel belast worden. Voor 20,5% is de situatie op dat vlak problematisch ('emotioneel belastend werk'), voor 4% zelfs acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Dit hoge cijfer reflecteert wellicht het groeiend aandeel contactberoepen en de toenemende klemtoon op het 'klantgericht' werken.

De aspecten taakvariatie en autonomie leveren ons kennis over de structuur van de functies. Taakvariatie geeft aan in welke mate de functie afwisseling biedt en beroep doet op de vaardigheden van de werknemers. Voor 23,8% van de Vlaamse werknemers is de situatie op dit vlak problematisch ('routinematig werk'), voor 11,5% is de situatie zelfs acuut problematisch ('extreem routinematig werk').

Autonomie indiceert de mate waarin werknemers beschikken over regelcapaciteiten en doordoor invloed hebben op de planning en de organisatie van hun eigen werk. Voor 20,8% van de Vlaamse werknemers is de situatie problematisch ('onvoldoende autonomie'), bij 7,3% is zelfs sprake van een acuut problematische situatie ('extreem beperkte autonomie').

Een grote meerderheid (84%) van de werknemers krijgt voldoende steun in het werk vanuit de directe leiding. Voor een minderheid van 16% is de situatie problematisch en voor 6,1% acuut problematisch.

Ook de arbeidsomstandigheden stellen voor de meeste werknemers niet zoveel problemen, hoewel een aandeel van 12% dat in onze zogenaamde 'informatiesamenleving' aangeeft onder belastende arbeidsomstandigheden te moeten werken, toch op een niet te veronachtzamen probleem duidt.

Op basis van de prevalentiecijfers voor de onderscheiden werkbaarheidsrisico's op het niveau van de Vlaamse arbeidsmarkt kan volgende rangschikking (van hoog naar laag) worden opgemaakt: hoge werkdruk, routinematig werk (of onvoldoende taakvariatie), autonomieproblemen, emotionele belasting, gebrekkige ondersteuning vanuit de directe leiding en belastende arbeidsomstandigheden.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door STV-Innovatie & Arbeid met de financiële steun van VIONA en het Europees Sociaal Fonds.